

ALLAH DUALARI KABUL EDER*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirin... Seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî, ve sahibihî ve men tebiahû biihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّ سَأَلَنِي عَبْدِي أَعْطَيْتُهُ

وَإِنْ لَمْ يَسْأَلْنِي غَضِبْتُ عَلَيْهِ

(أبو الشيخ عن أبي هريرة)

RE. 514/1 (*Yekülü'llâhu azze ve celle: İn seelenî abdî, a'taytühû; ve in lem yes'elünî, gadabtü aleyhi*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ukrâmı,

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

ihşânı dünyada ve ahirette üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile hadîs-i şerîfleri okuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretlerine bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, bir nişanesi olmak ve rûh-ı pâkine takdim kılınmak üzere; ve onun cümle âlinin, ashabının, etbâının, ahabbının ruhlarına hediye olmak üzere; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan ulemâ-i muhakkıkîn verese-i nebî sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamızın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Mehmed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fâtih Sultan Mehmed Hanın, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeyi düşmanlardan korumuş ve temizlemiş olan mübareklerin ruhlarına hediye olsun diye;

Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretleri'nin ve tekrar tekrar tamir ve tevsi eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere gelmiş olan siz mübarek kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi Nebvî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olup, cennetiyle ve cemâliyle müşerref olmamız için bir Fâtîha, üç İhlâs- ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım, buyurun:

.....

a. Allah Dua Etmeyene Kızar

Okumuş olduğumuz hadis-i şerif, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli Gümüşhaneli Hocamız'ın te'lif eylediği hadis mecmuasının 514. sayfasında 1. hadis-i şeriftir. Allah şefaalarına nâil eylesin...

Bu hadîs-i şerîfi Ebü'ş-Şeyh Rh.A kitabına kayd eylemiş. Ebû Hüreyre RA Peygamber SAS Efendimiz'den rivayet etmiş. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kendisine bildirmesi ile, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:¹

¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.242, no:8076; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.68, no:3157; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.196, no:26962.

يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّ سَأَلَنِي عَبْدِي أَعْطَيْتُهُ

وَإِنْ لَمْ يَسْأَلْنِي غَضِبْتُ عَلَيْهِ

(أبو الشيخ عن أبي هريرة)

RE. 514/1 (*Yekülü'llàhu azze ve celle: İn seelenî abdî, a'taytühû; ve in lem yes'elünî, gadabtü aleyhi*)

(*Yekülü'llàhu azze ve celle*) “Aziz ve celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri şöyle buyurur: (*İn seelenî abdî, a'taytühû*) ‘Kulum benden bir şey isterse, ben ona istediğini bahşederim, veririm. (*Ve in lem yes'elünî*) Eğer kulum benden bir şey istemezse, (*gadabtü aleyhi*) ona gazap ederim.”

Bu sayfanın sonuna kadar, hadîs-i şeriflerde hep (*yekülü'llàhu azze ve celle*) veyahut (*yekülü'llàhu teâlâ*) gelecek. Peygamber Efendimiz, mânasını Allâh-u Teâlâ Hazretleri'nden nakil ve rivayet ediyor. Allah'ın öyle buyurduğunu kendisine bildirmesi üzerine, o da bizlere naklediyor.

Aziz olmak, “Aziz Allah” diyoruz, “*Allàhu Azze ve Celle*” diyoruz; mutlak mânada her yönden galip olmak mânasına gelir.

Âyet-i kerîmede geçiyor:

وَعَزَّيْنِي فِي الْخِطَابِ

(ص: ٢٣)

(*Ve azzenî fi'l-hitâb*) “Benim karşıma çıktı, benimle münakaşa etti ve münakaşada beni yendi.” (Sâd, 38/23) demek.

Her şeyi yenen, her şeye galip olan olduğu için, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne *Azze* diyoruz. *Celle* de celil olmak, yüce olmak, ulu olmak mânasına geliyor. Peygamber Efendimiz; “Kudreti sonsuz olup da her şeyi yenen ve ululuğuna son ve nihayet bulunmayan yüce Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurur ki” diyor.

(*În seelenî abdî, a'taytühû*) “Kulum benden bir şey isterse istediğini veririm. (*Ve in lem yes'elünî, gadabtü aleyhi*) İstemezse, ona gazap ederim.”

Bu ikinci cümlesi, daha önce duymamış olanlar için oldukça şaşırtıcı olabilir. Çünkü dünya insanları ve dünya zenginleri kendisinden bir şey istenmediği zaman memnun olurlar. Biraz fazla istendiği zaman yüzleri kırışmaya, buruşmaya başlar. Bir insan birkaç defa istedi mi; “Daha geçen sefer vermedim mi?” diye itiraza başlarlar.

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ

(الشورى: ١١)

(*Leyse kemislihî şey'ün*) [Onun benzeri hiçbir şey yoktur.] (Şûrâ, 42/11)

Rabbimiz'in misli, emsali yok; onun gibi hiçbir varlık yok. Hiçbir şey ona benzemez, hiçbir sıfat ona benzemez. Hiçbir yaratık sıfatlarında ve zâtında Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne benzemez.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cömerttir ama, işte böyle cömerttir. İstendi mi, istenileni bahşeder. İstenmediği zaman, gazap eder.

Hakikaten bir insan, böyle kerîm Rabbi varken, o Rabbine başvurmazsa, istemezse, gafil, cahil, ukala demektir. Daha kim bilir nice kusurları vardır ki, Allah'ın gazabına layık oluyor. Allah ıslah eylesin, bizi kendisinin gazap ettiği duruma düşürmesin...

Bundan anladığımız şudur ki, Rabbimiz'den istemeliyiz.

“—Hocam! Biraz ayıp olmaz mı? Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin dergâhı, ulu dergâhtır, azametli dergâhtır. O dergâhı, o makamı küçük, ufak tefek şeyler için rahatsız etmek caiz olur mu? Acaba irili, ufaklı, her şeyi isteyebilir miyiz?”

Her şeyi isteyebilirsiniz! Duyunca ne kadar hoşuma gitti, her yerde söylüyorum; Peygamber SAS Hazretleri, bir hadîs-i şerîfnde şöyle buyurmuş²

سَلُّوا اللَّهَ كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى الشَّيْءِ

(ع. عن عائشة)

(*Selü'llàhe küllü şey'in*) “Her şeyi Allah'tan isteyin, (*hatte's-şis'a*) hatta ayakkabınızın bağcığını bile...”

² Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.229, no:17222; İbnü's-Sinnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.II, s.173, no:354; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.42, no:1119; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.66, no:3142; *Câmiü's-Sağîr*, c.I, s.473, no:4708.

Başka bir rivayet de şöyle:³

لِيَسْأَلَ أَحَدُكُمْ رَبَّهُ حَاجَتَهُ كُلَّهَا حَتَّى يَسْأَلَهُ شَيْعَ

نَعْلِهِ إِذَا انْقَطَعَ

(ت.ح.ب.أنس)

(*Liyes'el ehadüküm rabbehû hâcetehû küllehâ*)
“Sizden biriniz bütün ihtiyaçlarını Rabbinden istesin; (*Hattâ yes'elehû şis'a na'lihî ize'nkataa*) hattâ koptuğu zaman ayakkabısının bağcığını bile...”

İlla köşkler, saraylar çok büyük şeyler değil; küçük şeyler de istenir, büyük şeyler de istenir. Allah kendisinden bir şey istenmesini seviyor, onun için istememiz gerekiyor. Dua ibadettir, onun için istememiz gerekiyor. O bize bizden yakındır, onun için istememiz gerekiyor.

Dün Avustralya'dan birisi telefon etti; çocuğunu emziriyormuş, sütü kesilmiş.

“—Sütüm kesildi. ‘Sütümü getir yâ Rabbi!’ dedim; sütüm geldi.” diyor.

Allah verir. Kendisine candan iltica eden kullara verir. Vereceği muhakkaktır. Ayet-i kerimede:

³ Tirmizî, *Sünen*, c.XII, s.47, no:3536; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.130, no:3403; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.40, no:1116; İbn-i Sinnî, *Amelü'l-yevm ve'l-leyle*, c.II, s.172, no:353; Deylemî, *Müs-nedü'l-Firdevs*, c.III, s.460, no:5423; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.228, no:17221; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.335, no:19554.

أَدْعُونِي أَتَجِبْ لَكُمْ

(المؤمن: ٦٠)

(Üd'unî estecib leküm) “Bana dua edin, ben sizin duanıza icabet ederim, karşılık veririm.” buyuruyor. (Mü'min, 23/60)

İşte bu isticâbenin mânâsı üzerinde durmak gerekiyor. Bir karşılık verecek ama, nasıl verecek?

Bazen istediğinin aynısını verir; bazen istediğinden âlâsını, daha üstününü verir. Bazen de; “Sen onu istiyorsun ama, şu maksatla istiyorsun. Alırsan, o maksat hâsıl olmayacak, tersi olacak.” der, vermez; onun yerine başka şey verir.

Senin istediğin şey kadere aykırı ise, verilmeyecek bir şeyse, vermez; onun yerine sevap verir. O da bir karşılıktır.

Meselâ, hiç kimse sevdiği bir büyüğünün ölmesini istemez: “—Annem ölmesin, babam ölmesin...” der, istemez. Dua eder;

“—Allah'ım, ömür ver... Yâ Rabbi, yaşasın, şu hastalıktan kurtulsun!” der ama, Allah onun ömrünü yazmıştır; şu kadar yaşayacak, ondan sonra ahirete göçecektir.

O zaman, senin o istediğini aynen vermez, yani o kula ömür vermez. O kulun eceli geldiği için, onun canını alır ama, sen ona dua ettiğin için, yine seni mükâfatlandırır, sevap verir. Ahirette o kadar büyük sevap verir ki, Abdülkâdir-i Geylânî Hazretleri'nin kitabında da yazdığı gibi, hadîs-i şerîflerde de geçtiği üzere, ahirette bazı

kimseler, kendilerine amel defterleri sunulduğu zaman, açıp içinde çok hayırlar görecekler, çok sevaplar görecekler. O sevaplara şaşıracaklar:

“—Yâ Rabbi! Acaba biz bu sevapları nereden kazanmışız? Biz bunu nereden kazandığımızı bilemedik.” diyecekler.

Allah-u Teâlâ Hazretleri onlara buyuracak ki:

“—Kullarım! Bunlar sizin dünyada yaptığınız duaların karşılığıdır. O zaman istediğiniz şeyler, benim kaderime muvafık olmadığı için, onları vermedim, yerine bu mükâfatları verdim. Onun için bu mükâfatlara, sevaplara nail oldunuz.”

Kâinatın yöneticisi biz değiliz, Allah-u Teâlâ Hazretleri... Biz neler neler isteriz. Dağlar olmasın, her taraf ova olsun. Kış olmasın, yağmur yağsın. Çömlekçi yağmur yağmasın, güneş çıksın ister. Ekin eken de yağmur yağsın da, ekinleri sulansın ister. Herkesin kendine göre bir derdi var. Bazen de bu istekler birbirine zıt olur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri kendi azameti ile, kendi tasarrufu ile kâinatı hikmetle yönetir. Biz hikmet sahibi değiliz, bilemeyiz. O, hikmetle yönetir. Onun için, bizim her istediğimiz olamaz. Bazen de kullar suçlu olur, edepsiz olur, ondan olmaz. Bu işin pek çok yönü vardır ama, Allah dua edenin karşılığını verir.

Bir de şöyle bir durum vardır. Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurmuş ki:

“—Ey Peygamberim! Zalimlere söyle, o zulmü işleyip duruyorken bana dua etmesinler. Çünkü

aksini yaparım. Zalim, edepsiz; hem böyle edepsizliği, günahı işliyor, hem de şunu, bunu istiyor. O zaman, tam onu cezalandırarak şeyi yaparım!”

O bakımdan hikmetleri sonsuzdur. Bazen de olur; Allah-u Teâlâ Hazretleri kulun duasının bereketine; kazasını, kaderini, takdirini tebdil eder.

“—Nasıl tebdil eder?”

Dua, başa gelene de fayda eder, başa gelecek olana da, gelmemiş olana da tesir eder. Duanın bir tesiri olduğu için, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin bir kaderinden bir kaderine intikale sebep olur. O bakımdan, dua dediğimiz şey, müthiş bir şeydir.

Dua mazlumun müthiş bir silahıdır. Ne bazukaya benzer, ne Stinger füzesine benzer, ne daha başka bir şeye benzer. O dua neler yapar. Kul, Allah'ın istediği gibi bir kul olsa, o dua nelere kâdir olur. Tabii, dinimizin pek çok incelikleri var, ahkâmının derinlikleri var. İnsanın dinde fakih olması, bu ahkâmın hudutlarını bilmesi ile mümkündür. Öyle herkes meseleyi olduğu gibi dümdüz bilemez. Oruç tutmak sevaptır ama, bayram gününde oruç tutmak haramdır.

Dün oruç tutuyorduk da birdenbire ne oldu?.. Ne olacak! Bayram oldu. Bayram günü oruç tutmak haram... Yeri ve zamanı vardır. Yersiz yaparsan olmaz. Keloğlan gibi her seferinde itilip kakılıp bir cezaya uğrarsın.

Her şeyi hikmetle, yerli yerinde yapmak gerekiyor, Allah'ın emrini bilerek yapmak gerekiyor.

Boynu bükük, gözü yaşlı, bağı yanık, hassas, duygulu, merhametli, sevgili, şefkatli, Rabbine saygılı, haşyetli bir kul olmak gerekiyor. Çok istemek gerekiyor. İsteddiği zaman, Allah verir.

Nasıl verir?.. Âlâsını verir. İstemediği zaman da gazap eder. Onun için, istemeyi bilelim, istemenin şeklini bilelim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri istemenin usulünü bize Fâtiha'da öğretmiş. Pattadak (*İhdi-na's-sırâta'l-müstakîm*) diye başlamıyoruz. İlk önce *Besmele* ile başlıyoruz, ondan sonra *Hamd* ediyoruz. Allah'ın rahmetinden bizi haberdar eden sıfatları sayıyoruz. *Rahmân* ve *Rahîm* olduğunu söylüyoruz. *Mâliki yevmi'd-dîn* olduğunu söylüyoruz. Nice sıfatlarını sayıp onu övdükten, ona hamd ettikten sonra dileğimizi söylüyoruz.

Demek ki, insan duanın şekline de, zamanına da itina etmeli! Bazı zamanlar vardır, dua şıp diye kabul olur. Demirin tavında dövülmesi gibi; ısınıp ısınıp örsün üstüne koyulup şekil verilmesi gibi, duanın da zamanı vardır. O zaman gelince buyur, yap duanı. O zamanları da kaçırmamak gerekiyor. İnsanın önüne fırsat gelir, güzel değerlendirmeli! Kaçırmamalı, dikkatli olmalı, uyanık müslüman olmalı!..

Onun için, bizim mânevî yolumuzun büyükleri diyorlar ki;

“– *Hûş der dem* olmalı! Müslüman, derviş, mutasavvıf, ârif, her zaman, her nefes alışverişte şuurlu olmalı, gafil olmamalı! Neyin nereden geldiğine, nereye gittiğine,

ne olduğuna, çevresinde ne döndüğüne gh olmalı, ona göre tavır almalı! Dua zamanı ise dua etmeli!”

Şakır Şakır yağmur yağdığı zaman, rahmet iniyor. Duanın makbul olduğu zamandır. İslâm orduları düŐmana saldırdığı zaman, duanın makbul olduğu zamandır. Onun için dua etmek gerekiyor. “Allah Allah!” diye cihad ediyorlar. “Niye ‘Allah Allah’ diye hücum ettiler?” Başkaları bizimkilerin halini anlayamaz. Onlar “hurra”, bizimkiler “Allah Allah” diye bağırdı.

Onlar niye “hurra” demiş?

Hurra, galiba acele demek; “Haydi bakalım acele edin, sratlı olun.” Bizimkiler “Allah, Allah!” diyorlar. Çünkü zikretmenin sevabı var. Yapılan dualar makbul.

Sonra bazı kimselerin duası makbuldür. Annenin, babanın duası makbuldür. Kendisine ittib edilen hocanın duası makbuldür. Anne babanın ve hocanın duası da geçer, bedduası da... Onun için onları ganimet bilmek gerekiyor. Hayır dualarını almaya çalıŐmak gerekiyor.

Hastanın duası makbuldür. Yolcunun duası makbuldür. Hacıнын, umre yapan kiŐinin eve dönene kadarki zamanda duası makbuldür. Yolda yakala, hudutta karŐıla; duasını al. Çünkü evine daha gelmedi. Eve geldi mi, seferilik hali bitmiŐ olur. O istisna mevsim kapanıyor, sezon kapanıyor. Eve geldi mi, bitiyor. Eve gelmeden duasını almak gerekiyor.

Bizim Güneydoğu Anadolu’nun ahalisi meseleyi gayet iyi bilirler. Hacıları evlerine alırlar.

Onlara ikramda bulunurlar. Sevabını bildikleri için; “Aman ne olur, buyurun bize gelin!” diye rica ederler, otobüsteki yolcuları paylaşırlar.

Sonra, mazlumun duası makbuldür. Kâfir bile olsa makbuldür. İşin fena tarafı bu! Onun için kimseye zulmetmemek gerekiyor. İnsan zulmedince burnundan fitil fitil gelir. Mazlumun duası makbuldür.

Bir de müslüman kardeşin, arkadaşın, müslüman kardeşe, arkadaşına o yokken, onun olmadığı yerde, onun gıyabında yaptığı dua makbuldür. Sen şimdi burada tek başına duruyorsun, Ahmed adlı kardeşini hatırlıyorsun:

“—Yâ Rabbi! Şu kardeşime hayırlar ihsan eyle!” diyorsun.

O yok ortada... Ortada bir menfaat, yağcılık, dalkavukluk bahis konusu değil... Hatırına geldi, sırf onun için dua ediyorsun.

Arkadaşın arkadaşına gıyabında yaptığı dua makbuldür. Belki en süratle makbul olan dualardan birisi de budur. Onun için ne yapacağız. Arkadaşımızın bize dua etmesini sağlayacağız. Bizim de ona dua etmek suretiyle, onun iyiliğini istememizin mümkün olduğunu bilerek arkadaşlarımıza dua edeceğiz.

“—Rabbenâ, hep bana! Rabbenâ, hep bana!”

Evet hep sana verir ama, merak etme gayb hazinelerinden bir şey eksilmez; ona da istersen, ona da verir. Ona verdiği seninkinden kesinti suretiyle değil ki, sen ona verilmesini istemiyorsun. Yok! Başkasına bir şey verilmesine

tahammülün yok. Hiç kimseye verilmesin. Öyle şey olmaz.

Bedevînin birisi devamlı kendisine dua ediyormuş. Peygamber Efendimiz demiş ki:

“—Sen Allah’ın rahmetini çok daralttın.”

Bedevî özel olarak bir şey istiyor, başka bir şey istemiyor. Öyle olmaz! Umumî istemek gerekiyor, çok istemek gerekiyor, herkes için istemek gerekiyor.

Peygamber SAS Efendimiz’in tavsiyesi: ⁴

اللَّهُمَّ ارْحَمْ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ رَحْمَةً عَامَّةً

(قط. خط. عد. والديلمي عن أبي هريرة)

(*Allähümme’rham ümmete muhammedin rahmeten âmmeh*) “Yâ Rabbi! Ümmet-i Muhammed’e toptan lütfunla, rahmetinle muamele eyle!” diye dua etmektir.

Makbul dualardan birisidir. Müslümanlar hakkında umumî bir duadır. Ama insan, özel dua da etmeli! “Filanca kardeşim imtihana girecek, filanca kardeşimin durumu biraz zorca...” gibi; başkaları için de dua etmeli!

Elinizi açtığınız zaman, duanızın bir bölümünü de yakınlarınız ve kardeşlerinize ayırın, biraz da başkaları için dua edin, değerli kardeşlerim! Ben

⁴ Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VI, s.157; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.313, no:1142; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.442, no:1725; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.46, no:6146; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.350, no:952; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.II, s.116, no:3212 ve s.287, no:3702; RE. 381/7.

âciz, nâciz kardeşinizi de duadan unutmayın!

b. Kadere Razi Mü'min Genç

İkinci hadîs-i şerîfe geçelim. İkinci hadîs-i şerîf, gençlere bir iltifat olarak rast geldi:⁵

يَقُولُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ الشَّابُّ الْمُؤْمِنُ بِقَدَرِي
الرَّاضِي بِكِتَابِي الْقَانِعُ بِرِزْقِي التَّارِكُ لِشَهْوَتِهِ
مِنْ أَجَلِي هُوَ عِنْدِي كَبَعْضِ مَلَائِكَتِي

(الدَّيْلَمِيُّ عَنْ عُمَرَ)

RE. 514/2 (*Yekûlu'llâhu azze ve celle: Eş-şâbbü'l-mü'mini bikaderî, er-râdî bi-kitâbî, el-kâni'u bi-rızkî, et-târikü li-şehvetihî min eclî, hüve ındî keba'di melâiketî.*)

Abdullah ibn-i Ömer RA'dan Deylemî Rh.A rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:

“—Aziz ve celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri şöyle buyurur.”.

Aziz ve celîl ne demek? Her şeyi yenen, her şeye galip, azamet ve ululuk sahibi demek; onu söylemiştik. “Aziz ve celîl olan Allahu Teâlâ Hazretleri buyurur ki:

(*Eş-şâbbü'l-mü'mini bi-kaderî*) Şâb uzun â ile, Arapça'da “genç, delikanlı” demek. Şebâb, gençler demek; şebâbet, gençlik demektir. Eski şarkılarda geçiyor:

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.244, no:8081; Enes ibn-i Mâlik RAdan.

*Eğlenip zevke bak, şebâbet bitmeden.*⁶

Vah zavallılar vah! Öyle demişler, dünyayı öyle anlamışlar. Halbuki Allah-u Teâlâ Hazretleri bakın nasıl buyuruyor:

(Eş-şabbü'l-mü'mini bi-kaderî) “Benim kaderime inanmış olan genç...” Çünkü, Allah’ın bir takdiri var; kimisini zengin kimisini fakir, kimisini güzel kimisini çirkin, kimisini uzun, kimisini kısa, kimisini çok akıllı, kimisini kıt akıllı yaratmış. Çeşit çeşit... Ağaçlar, çiçekler, hayvanlar, böcekler, meyveler, sebzeler çeşit çeşit. İnsanlar da çeşit çeşit, parmaklar bile çeşit çeşit. Birisi ötekisine benzemez. Tek olarak göstersen, hangisinin hangi parmak olduğunu herkes bilir. Bu başparmak, bu serçe parmak, bu işaret parmağı... Herkes bilir. Dişler bile farklı. Sebebi var, hikmeti var. Farklılığında hikmet var.

Ne yapacağız, kavga mı edeceğiz?

“—Ben Allah’a küstüm! Allah’ım, bana bunu da mı yapacaktın?”

Kimisi böyle diyor.

Sen daha beterine layıksın da yapmamış. Sen kimsin? Edepsizin birisin. Bu ukalalığına göre, seni ezmesi gerekiyordu da yine o kadar yapmamış. Birisine azıcık bir dokunuver, birazcık başına bir şey gelsin. Açıyor ağzını, yumuyor gözünü. Ne yer kalıyor, ne gök kalıyor.

⁶ *Kıt’anın tamamı:*

Bu mevsim geçmeden, bu alem bitmeden; Eğlenip zevke bak, şebabet bitmeden! En güzel demlere elveda etmeden, Eğlenip zevke bak, şebabet bitmeden!

Hani Ye'cüc ve Me'cüc kavmi dünyayı istila edecekmiş;

“—Yerdekileri öldürdük, göktekileri de öldürelim!” diye gökyüzüne ok savuracaklarmış.

Böyle edepsizler var.

Öylesi değil! Kadere inanmış; Allah'ın onun hakkındaki takdirine, mukadderatına, alın yazısına, çizgisine inanmış, saygılı, bağlı; “Rabbim böyle takdir etmiş.” diyor, itaatli... Böyle bir genç.

Dört sıfat sayıyor:

1. (*Eş-şâbbü'l-mü'mini bi-kaderî*) “Benim kaderime, onun hakkındaki mukadderatıma, takdirime inanmış, bana dayanmış, tevekkül etmiş, güvenmiş genç.”

2, (*Er-râdî bi-kitâbî*) “Benim onun hakkındaki yazıma razı gelmiş.”

Mevlâ görelim neyler, Neylerse güzel eyler.

“—Olur mu ya, ya başka bir şey eyleyiverirse?”
Hayır! Neylerse güzel eyler.

Hak'tan olacak işler. Boştur gam u teşvişler

Hoştur bana senden gelen, Ya gonca gül, yahut diken, Ya hil'at ü yahut kefen... Lütfun da hoş, kahrın da hoş!

Böyle diyebiliyor musun?

Böyle bir genç, kaderine inanmış; “Allah'ın kaderi var, mukadderat var. Ölüm yazılmamışsa ölmem. Ölüm yazılmışsa kurtuluş yok. Doksan tane harbe girsem, kaderimde ölmek yoksa

yine yaşarım.” Bu kader inancı... “Rabbim! Her şeyde bir hikmet vardır.” diye kaderine de alın yazısına da razı. Allah’ın onun hakkındaki yazısına razı.

Arapça’da ketebe fiili bazen, farz mânasına gelir. Meselâ:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا
كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

(البقرة: ١٨٣)

(*Yâ eyyühe’llezîne âmenû kütibe aleykümü’s-sıyâmü kemâ kütibe ale’llezîne min kabliküm lealleküm tettekùn.*) “Ey iman edenler! Sizden önceki ümmetlere yazıldığı, farz kılındığı gibi, oruç size de farz kılındı.” (Bakara, 2/183) buyruluyor.

Her ümmetin ıslah olması için oruç tutması gerektiğinden, ta eski zamanlardan beri, Allah orucu farz kılmış ama, kimisi değiştirmiş, kimisi perhiz haline dönüştürmüş.

“—Oruç tutmak zor oluyor, bunu perhize döndürelim, 10 gün ekleyelim.” demişler.

Pazarlık usulü, tebdil etmişler. *Kütibe*, yazıldı, farz kılındı demek.

“—Benim yazıma; emirlerime, yasaklarıma razı.”

Allah, “Zina etmeyin!” diyor, “Tamam, peki yâ Rabbi!” diyor. “İçki içmeyin!” diyor, “Peki yâ Rabbi!” diyor. “Namaz vakti kalk; uyku

uyuma, namaza git!” diyor, “Pekiyi yâ Rabbi!”
“Rabbimiz ne yazmışsa Kur’ân-ı Kerîm’inde,
şeriatte ne emredilmişse, ona da razı...”
mânasına gelebilir. O da güzel!

Tabi insanın Allah’ın emirlerine, yasaklarına
sevgiyle bağlanması gerekiyor. Rasûlüllah’a da
bağlanması gerekiyor. Rasûlüllah’ın hükmüne
razi olmayan kâfir olur, beğenmeyen kâfir
olur. Kimisi Rasûlüllah’ı küçümsüyor. “Hadis,
sünnet o kadar önemli değildir.” sanıyor. Sabit
olmuş olan bir sünneti inkâr eden kâfir olur,
beğenmeyen kâfir olur. O, ondan aşağı değil.

Demek ki gencin ikinci sıfatı, kadere inanması;
Allah’ın emirlerine, yasaklarına, yazısına razı
olması, bunlardan hoşnut olması, bir itirazının
olmaması...

3. (*El-kâniubi-rızkî*) “Benim ona vermiş olduğum
rızkı kanaat ediyor.” “Rabbim şu kadar rızık
vermiş, çok şükür.” diyor. Gözü haramda değil,
başka yere dalmıyor. Başkasının cebine elini
sokmuyor, harama tevessül etmiyor. Kendisine
gelen rızık kanaat ediyor. Böyle bir genç...
Üçüncü sıfatı da bu.

4. (*Et-târikü li-şehvetihî min eclî*) “Şehvetini
benim için terk eden genç.”

Delikanlı demişiz, coşkun bir mizacı var. İçinde
arzular, hevesler, istekler var. Ama Allah’ın
emirleri ve yasaklarına saygılı... Allah rızası için
günahlardan uzak duruyor. Şurada bir açık kadın
görse, başını bu tarafa çeviriyor, bakmıyor.
Kadınsa, o da harama bakmıyor. Başını eğiyor,
öyle gidiyor. Şehvetine, nefsinin iştihasına,

arzularına hâkim oluyor, onları bastırıyor.

Allah rızası için yapılması gereken şeyi yapıyor; yapılmaması gereken şey neyse, onu yapmıyor. Nefsini zorluyor, şehvetini terk ediyor.

Şehvet, sadece cinsî şehvet değildir. Arapça’da *şehvet* kelimesinin geniş bir mânası vardır. Me-selâ, insanın çok yemek yemek istemesi...

“—Ah şimdi şöyle güzel harlı bir ateşte, iyice terleye terleye, üstüne yağları damlaya damlaya pişmiş bir döner kebab olsa, ne kadar canım istedi.”

Veyahut:

“—Hacıbaba’nın kaymaklı baklavasını canım ne kadar istedi.”

O da şehvettir. Midenin, karnın şehvetine *şehvetü’l-batın* derler. Cinsî arzulara da *şehvetü’l-ferc* denir.

Gerek cinsî arzu, gerek midenin arzusu olsun, insanın arzuları gelip çattı mı, o arzuları dizginleyebilmeli! Yerinde mi, yersiz mi, doğru istikamette mi, yanlış istikamette mi?..

“—Aman daldan bir elma uzanmış, kıpkırmızı, kocaman, lezzetli. Elimi uzatsam alacağım. Canım da elma istiyor, hava da çok sıcak, kimse de görmüyor, zaten bahçeler arasında bir yoldayız.”

Almayacak! İçinde arzusu var ama almayacak.

Neden? Çünkü haram... Başkasının malı alınmaz. Kendisinin olmayan mal alınmaz; almayacak, Harama bakmayacak, harama kuşak

çözmeyecek. Şehvetini Allah için terk edecek.

Tekrar edelim:

“—Aziz ve celîl olan Allah-u Teâlâ buyurur ki: Benim kaderime inanmış, benim yazıma razı, ona gönderdiğim rızka kânî ve şehvetini benim için terk eden, bu dört sıfata sahip genç, benim nazarımda, benim yanımda bazı meleklerim kadar kıymetlidir.” Yâni, onu melek gibi suçsuz, günahsız, temiz, pâk bir kimse olarak kabul ediyor; “Benim nazarımda öyledir!” diyor.

O halde bu hadîs-i şerîfi yazalım, işyerimize asalım!

Gençlerin yatak odalarına girerseniz, duvarlarında bazı resimler görürsünüz. Kimisi otomobil meraklısıdır. Dünyanın neresinde sürat otomobili varsa, bakarsınız bütün duvarlar o otomobil resimleri ile doldurulmuş.

Bir arkadaşın evine gittik, öyle. İrili ufaklı, küçüklü büyüklü, adını duymadığınız, markasını bilmediğiniz çeşit çeşit otomobil resimleri. Çocuk belli ki otomobil merakından kıvranıyor.

Bizim askerlik yaptığımız sırada, general bir teftişe kalkmış, astsubayların yatakhanelerini geziyor. Bir astsubay vardı; inançsız, ters bir insandı. Bekâr... General onun odasına girmiş, duvarlara bir bakmış, müstehcen resimlerle dolu. Duvarda ne kadar resim varsa, bastonu ile cart cart hepsini yırtmış.

General bile dayanamamış. O da nihayet serbest yetişen bir kimse... Bizim gibi namazında niyazında, sofu insan değil ama, o

bile dayanamamış; “Bu ne rezalet!” diye bütün resimleri yırtmış.

Herkes duvarına, yatak odasına keyfine göre bir şey yapıyor; ya otomobil, ya başka bir şey... Çocukların odasında da tavşan resimleri, uç uç böcekleri, kelebekler filan var. Kız veya erkek oluşuna göre değişiyor.

“—Biz odamıza neyi asalım?”

Bunu yazıp assak, ne güzel olur!

“—Benim kaderime inanan, benim yazıma razı olan, benim verdiğim rızka kanaat eden, benim için arzularını terk eden, dizginleyen genç, benim nazarımda meleklerimden bazısı gibidir, o kadar kıymetlidir.”

Dâimâ gözünün önünde olsa, her gününü ona göre geçirse, her işini ona göre yapsa... İnsan bir haramdan vazgeçti mi, gözünü alabildi mi, Allah ona öyle bir derece verir, kalbine öyle bir iman zevki, şevki, lezzeti verir ki evliyâlîğa yaklaşır.

Onun için, insan mutlaka o halleri engelleyecek bir irade gücüne sahip olmalı! Genç kardeşlerimiz bu sıfatlara sahip olmaya çalışmalı! Kadere inanacak, Allah’ın yazısına razı gelecek, rızkına kanaatkâr olacak. Şehvetini Allah için terk edecek. Bunlar da hatırlınızda iyice kalsın...

c. Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh’ın Faydası

Üçüncü hadîs-i şerîf.

Hz. Ebû Bekir Efendimiz’den, Deylemî Rh.A

rivayet etmiş. Şöyle buyruluyor:⁷

يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ قُلْ لِأُمَّتِكَ يَقُولُونَ لَا حَوْلَ وَلَا
قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ عَشْرًا عِنْدَ الصُّبْحِ وَعَشْرًا عِنْدَ
الْمَسَاءِ وَعَشْرًا عِنْدَ النَّوْمِ يَدْفَعُ عَنْهُمْ عِنْدَ النَّوْمِ
بَلْوَى الدُّنْيَا وَعِنْدَ الْمَسَاءِ مَكَايِدَةَ الشَّيْطَانِ
وَعِنْدَ الصُّبْحِ أَسْوَأَ غَضَبِي

(الديلمى عن أبي بكر)

RE. 514/3 (*Yekülü'llâhu azze ve celle: Kul li-ümmetike yekülû: Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi, aşran inde's-subh, ve aşran inde'l-mesâ', ve aşran inde'n-nevm; yedfeu anhum inde'n-nevmi belve'd-dünyâ, ve inde'l-mesâi mekâyidetü's-şeytân, ve inde's-subhi esveü gadabî.*)

(*Yekülü'llâhu azze ve celle*) “Aziz ve celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurur ki:

(*Kul li-ümmetike*) Ümmetine söyle, (*yekülû lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi, aşran inde's-subh*) sabahleyin 10 defa, ‘*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*’ desinler! (*Ve aşran inde'l-mesâ'*) Akşamleyin de 10 defa, ‘*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*’ desinler! (*Ve aşran inde'n-nevmi*) Geceleyin uykuya yatacakları zaman da

⁷ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.248, no:8093; Hz. Ebû Bekir RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.170, no:3607; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.205, no:26982.

10 defa, ‘*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*’ desinler!”

Demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz’e böyle vahy eylemiş:

“—Ey Rasûlüm! Ümmetine söyle, sabahleyin 10 defa, ‘*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*’ desinler. Akşamleyin 10 defa, ‘*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*’ desinler. Bir de gece yatacakları zaman 10 defa, ‘*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*’ desinler!”

Uyku esnasında okuduğu takdirde, ne olur:

(*Yedfeu anhüm inde’n-nevmi belve’d-dünyâ*)
“Bu okuması, ondan dünyanın belâlarını def eder.” Çünkü geceleyin dünyanın maddî-mânevî belâları insanın üzerine gelebilir. Neler neler vardır, ne gibi hallere uğrayacağı hiç belli olmaz. Hatta demişler ki:

“—Geceler nice hadiselere gebedir.”

Geceleyin ne olacağı belli olmaz. Yatıyorsun; ışık yok, ortalık karanlık. Kurt dumanlı havayı sever. Düşman kötülük yapacaksa geceleyin gelir. Haşarat o vakit çıkar. Yılanı, akrebi çıyanı var, çeşit çeşit olaylara mâruz kalabilir.

Gündüz olsa, görse kendisini savunur. Yılanı, akrebi vurur öldürür. Daha başka düşmanlara karşı da tedbirini alır. Ama gece mışıl mışıl uyuyor. Hiçbir şeyden haberi yok. 10 defa “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*” derse, Allah koruyor. Dünyanın belâlarını Allah ondan def ediyor.

Onun için, gece yatarken böyle demeye

kendimizi alıştıralım! Gece yatarken 10 defa, “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*” diyelim!

Mânası nedir:

“Güç kuvvet Allah-u Teâlâ’nın elindedir, O’nun dışında güç kuvvet yoktur.” Allah bir şeyi dilerse yapar, yaptırır. Bir şeyi dilemezse, kimse onun dilemediği şeyi yapmaya muvaffak olamaz. Allah seni koruyacaksa, kimse sana zarar veremez. Yerine göre, burada söylenişine göre, o mânaya geliyor.

Onun için, dünyanın belâlarından kurtulalım diye, yatarken “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*”ı söyleyeceğiz.

(*Ve inde’l-mesâi mekâyidetü’ş-şeytân*) “Akşamleyin okunduğu zaman, şeytanın hilelerine karşı korur. Şeytanın hilesi tesir etmez.”

Akşam oldu mu, henüz alacakaranlıktır. Akşam ezanı okununca daha etraf görünür. Sonra yatsı okunacak, karanlık iyice basacak, uyku vakti gelecek; o zaman insanların çeşit çeşit sıkıntılara uğraması muhtemeldir. Şeytanın hileleri, tuzakları vardır. O arada insan şeytan tarafından kandırılabilir, çeşitli günahlar işleyebilir. O bakımdan akşamleyin de 10 defa “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*” desin.

(*Ve inde’s-subhi esveü gadabî*) “Sabahleyin okunduğu zaman da, Allah’ın gazabının en kötü tarzda gelmesi muhtemel ise bile, onu engeller.”

Sabah okuduğu zaman, insan Allah’ın gazabından kurtulur, emniyet içinde olur. Akşam okuduğu

zaman, şeytanın hilesinden kurtulur, emniyet içinde olur. Gece okuduğu zaman da, dünyanın belâlarından emniyet içinde olur; huzur içinde yatar, kalkar. Onun için, “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*”ı söyleyeceğiz.

Başka bir hadis-i şerifte:⁸

أَكْثِرُوا مِنْ قَوْلِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ
كُنُوزِ الْجَنَّةِ

(حم. خط. عد. عن أبي هريرة)

(*Eksirû min kavli lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*) “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh* sözünü çok söyleyiniz; (*feinnehâ min künûzi’lcenneti*) muhakkak ki o, cennet hazinelerinden bir hazinedir.” buyruluyor.

Mânevî bir hazinedir. Ya çok sevap kazandırdığı için bir hazinedir, ya Allah’ın korumalarını celb ettiği için bir hazinedir, ya da insana çok kıymetli bazı bilgiler vermesi yönünden bir hazinedir. Çünkü insan biliyor ki; (*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*) “Güç kuvvet Allah’ındır. Allah’tan gayrının gücü kuvveti yoktur.” demektir. Allah dilerse korur, ötekilerine bir şey yaptırtmaz.

⁸ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.333, no:8387; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.443, no:8553; Taberânî, *Dua*, c.I, s.469, no:1642; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.179, no:3625; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VII, s.248; Ebû Hüreyre RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.IV, s.32, no:3565; Hâzım ibn-i Harmele RA’dan. Taberânî, *Dua*, c.I, s.473, no:1654; Hz. Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.454, no:1958; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.168, no:502; *Câmiü’lEhâdîs*, c.V, s.377, no:4327, 4329.

Allah korumazsa, aldığı tedbirlerin bir faydası olmaz. Kırk tane kapının arkasına saklansa, yine ceza ve belâ kendisine gelir.

İmanı çok kuvvetlendiren bir cümledir. Onun için sabah akşam, gece uyku esnasında 10'ar kere *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*'ı söyleyelim! Ayrıca mânâsının derinliğini de düşünerek, ona nüfuz etmeye çalışalım!

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) "Allah'tan başka güç kuvvet yoktur. O var, ona dayanırım, ona tevekkül ederim." İnsan bu duyguyla hareket etti mi, Allah onu sever korur. Çok hayırlara erdirir. Onun için lütfen mânâsına da dikkat ederek söyleyelim!

d. Allah'ın Kuluna Karşılık Vermesi

Dördüncü hadis-i şerif.

İbn-i Şahin, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Bu hadîs-i şerîfin aynı mânada başka ibarelerle rivayetleri de var.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

يَقُولُ اللَّهُ ابْنَ آدَمَ إِنَّ ذَكَرْتَنِي فِي نَفْسِكَ ذَكَرْتُكَ فِي نَفْسِي وَإِنْ ذَكَرْتَنِي فِي مَلَأٍ ذَكَرْتُكَ فِي مَلَأٍ

⁹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.138, no:12428; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.353, no:1169; Münâvî, *el-Ehâdîsü'l-Kudsiyye*, c.I, s.81, no:185; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Şâhin, *et-Tergîb*, c.I, s.189, no:167; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.236, no:1181; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.79, no:16774; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.192, no:26951.

أَفْضَلَ مِنْهُمْ وَأَكْرَمَ وَإِنْ دَنَوْتُ مِنِّي شِبْرًا دَنَوْتُ
مِنْكَ ذِرَاعًا وَإِنْ دَنَوْتُ مِنِّي ذِرَاعًا دَنَوْتُ مِنْكَ
بَاعًا وَإِنْ مَشَيْتَ إِلَيَّ هَرَوَلْتُ إِلَيْكَ

ابن شاهين فى الترغيب فى الذكر عن ابن عباس وفيه معمر بن زائدة قال العقيلي: لا يُتَابَعُ عَلَى
(حديثه)

RE. 514/4 (*Yekùlu'llàhu'bne ademe, in zekertenî fî nefsike, zekertüke fî nefsi; ve in zekertenî fî melein, zekertüke fî melein efdale minhüm ve ekreme. Ve in denevte minnî şibran, denevtü minke zirâan; ve in denevte minnî zirâan, denevtü minke bâan; ve in meşeyte ileyye, herveletü ileyke...*)

(*Yekùlu'llàh*) “Allah der ki, Allah buyurur ki: (*Ye'bne âdem*) ‘Yâ İbn-i Âdem!’ demektir. Allah ne der, ne buyurur? “Ey Âdemoğlu!” buyurur. Hepimiz Hz. Âdem’in evlatları olduğumuz için, Benî Âdem’iz.

İbn, çocuk demek. *Benî*, çocuklar demek. Birisi tekil, birisi çoğul. (*Ye'bni adem*) “Ey Âdem’in oğlu!” Yâ Benî Âdem! “Ey Âdem’in çocukları!” Çoğul sigası ile. Benî Âdem kelimesini biliyoruz da *İbni Âdem* sözünü bilmiyoruz. “Ey Âdem’in oğlu olan insan, kişi!” Biz hepimiz Hz. Âdem Atamız Aleyhisselam’ın torunlarıyız, ondan geldik, Onun için Âdem’in oğulları, torunlarıyız, onun için Benî Âdem’iz.

(*İn zekertenî fî nefsike*) “Eğer sen beni kendi içinde, kendi nefsinde, sessizce zikredersen, (*zekertüke fî nefsi*) ben de seni kendi nefsimde,

sessiz zikrederim.” Bir insan oturuyor, sessizce duruyor, acaba Şimdi ne dŐŐŐnŐŐyor?

Ne bileyim ben! İnsanın aklından geğenleri kimse bilemez. Belki iğinden “Allah, Allah” diyor-
dur. Kendi kendine, kimsenin duyamayacağı, anlayamayacağı Őekilde; “Allah, Allah” diyor-
dur. BÖyle “Allah Allah...” derse, Allah da onu kendi nefsinde anar. Herhalde sessiz demektir.

İkincisi: (*Ve in zekertenî fî melein*) “Ey Âdemoğlu! Sen beni kalabalıkta, kalabalığın iÇinde zikredersen, (*zekertŐke fî melein efdale minhŐm ve ekreme*) ben de seni senin o aralarında zikrettiğin topluluktan daha faziletli, daha kerametli, daha asaletli toplulukların iÇinde zikrederim.”

Mesela, biz Şimdi kalksak, *Lâ ilâhe illa’llah* desek veyahut *Allah Allah* desek, bir cami cemaati insan *Allah* demiş oluruz. İĞimizden birisi, topluluk iÇinde zikrediyor, *Allah Allah* diyor. O zaman Allah o kimseyi; daha hayırlı, daha faziletli, daha asaletli bir zŐmre iÇinde zikreder, kendisine yakın has melekleri arasında zikreder. “Bak bu kulum beni anıyor. Gafil değil, cahil değil, Őeytana uymuŐ değil, ŐaŐırmıŐ değil, imansız değil, beni zikrediyor.” diye metheder.

(*Ve in denevte minnî Şibran*) “Ey Âdemoğlu! Sen bana bir karış gelirsen, (*denevtŐ minke zirâ’an*) ben sana bir arşın gelirim.”

Burada insanların bildiĐi mesafe ŲlĐŐleri verilmek suretiyle, daha Đok olduĐunu gŐzleriyle tecessŐm ettirebilsinler, anlayabilsinler

isteniyor. Karış şu kadardır. Arşın bu kadardır, karışın birkaç misli fazladır.

“Kul Allah’a biraz yönelirse, Allah’a yaraşır bir iş yaparsa, Allah’ın lütf u keremi ona kat kat fazla gelir.” demek. Mecazen böyle anlatılmış oluyor. “Sen, ey kulum! Bana bir karış gelersen, ben sana bir arşın gelirim.” Sözü Allahu a’lem bu mânaya geliyor.

(*Ve in denevte minnî zirâan*) “Eğer sen bana bir arşın gelersen, (*denevtü minke bâan*) ben sana bir kulaç gelirim, daha fazla gelirim.”

(*Ve in meşeyte ileyye*) “Eğer sen bana yürüyerek gelersen, (*herveletü ileyke*) ben sana koşarım. Sen bana yürürsen, bana doğru yürümeye başlarsan, ben sana koşarım.”

Bunlar hep Allah-u Teâlâ Hazretlerinin, kullarının anlaması için söylemiş olduğu şeyler. Yoksa Rabbimiz mekândan ve zamandan münezzehtir, fiilleri kulların fiilleri gibi değildir.

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ

(الشورى: ١١)

(*Leyse kemislihî şey’ün*) [Onun benzeri hiçbir şey yoktur.] (Şûrâ, 42/11)

“Kulumdaki küçük bir gayret olursa ben onu kat kat mükâfatlandırırım.” mânasında anlayalım diye böyle buyurmuş oluyor.

Onun için demişler ki:

“—Kuldan işaret, Hak’tan beşaret.”

Kuldan küçücük bir emare, bir işaret bir pırıltı, bir hareket oldu mu, Cenâb-ı Hak'tan nice nice müjdeler, nice nice lütuflar gelir. Allah-u Teâlâ Hazretleri kulun kendisine yapmış olduğu küçücük iyilikleri, küçücük taatleri, küçücük ibadetleri kat kat mükâfatlandırır.

Bir *Lâ ilâhe illa'llâh* diyoruz, cennetlik olmanın sebebi oluyor. Bir *Sübhâna'llâh* diyoruz, yeri göğü dolduruyor. Yani yeri göğü dolduruyor, mîzânı ağır getiriyor. Bir *Allahu ekber* diyoruz, nice sevaplar kazanıyoruz. Bir *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh* diyoruz, nice nice dertler def olup gidiyor. İnsan nice nice hayırlara eriyor.

Bunlar kolay şeylerdir ama mükâfatları büyüktür. Kul kolay şeyler yapıyor, mükâfatlar büyük büyük geliyor. Neden?

Biz küçüğüz, kuluz, nâçiziz; ondan. Allah da azametlilerin azametlisi, büyüklerin büyüğü, cömertlerin cömerdi olduğundan lütfundan, kereminden çok çok ihsan ediyor. Onun ihsânı ona göre; bizim yaptığımız da bize göre...

Bağdat'ta ahali susuzluktan kırılıyor, yağmur yağmıyor. Topraklar çatladı, hayvanlar ölüyor.

“—Haydi gelin, yağmur duasına çıkalım!” demişler, toplanmışlar.

İbrâhim ibn-i Edhem Hazretleri'nide çağırıyorlar:

“—Sen de gel ya mübârek! Sen de bir âmin de!”

Hürmet ettikleri bir kimse ama, onlara pek iltifat etmiyor.

“—Siz kulluğunuzu güzel yapın, o Rabliğini bilir. Sizi susuz bırakmaz.” diyor.

“—Siz Allah’ın istediği kul olsanız, Allah sizi susuz bırakır mı? Günah işliyorsunuz, suyunuz ondan kesiliyor.” demek istiyor.

Bedevînin birisi geldi:

“—Yâ Rasûlallah! Susuzluktan, kuraklıktan kırılıyoruz, topraklar çatladı, hayvanlar ölüyor, çocuklar susuzluktan bağırıyor.” deyince, Rasûlüllah Efendimiz dua etti:

“—Yâ Rabbi! Su ihsan eyle, yağmur yağdır.” dedi.

Hadis kitaplarında yazıyor ki:

“—Hava açıldı, masmaviydi.” Medine’nin bir tarafında bir dağ adı söylüyor; “O dağın üzerinden sanki bir atın üzerindeki süvariymiş gibi acele bir bulut geldi ve şakır şakır rahmet yağmaya başladı.” diyor.

O sıcakta oraya da rahmet yağdı mı bir güzel oluyor ki, tadına doyum olmuyor. Millet öyle kumrular gibi üst üste, Altınoluğun altında kalabalıkta ne yapacağını şaşırıyor. Veya Peygamber Efendimiz’in Türbe-i Saadetinden gelen suların avluya döküldüğü oluğun altında, karıncanın düğünü gibi, herkes; “Aman oradan gelen sular bizim üstümüze aksın!” diye şakır şakır ıslanmaktan korkmuyorlar, pek tatlı oluyor.

Gördünüz mü? Allah’ın sevgili kulu olunca nasıl yağdırıyor. Daha ortada bulut yokken, ortalık masmavi iken, acele bir süvari gelir gibi bir bulut gelmiş, şakır şakır yağmur yağdırmış. Ne kadar yağdırmış? Rivayette o da yazıyor:

Bir hafta!.. Bir hafta yağıyor da, ertesi hafta Peygamber Efendimiz minberde iken o bedevî diyor ki:

“—Yâ Rasûlallah! Çok yağdı, bu sefer de felaket olacak.”

Peygamber Efendimiz demiş ki:

“—Yâ Rabbi, çevrelere yağdır! (*Havâlinâ*) Havalimize, etrafımıza yağdır yâ Rabbi!”

Rasûlüllah’ın edebine bak ki, “Yağdır yâ Rabbi!” dedikten sonra, “Kes yâ Rabbi!” demiyor; “Çevrelere yağdır yâ Rabbi!” diyor. Yağmur o zaman öbür taraflara kaymış.

“—O Peygamber, biz onunla bir olur muyuz?”

Bir olamayız tabi. Ama Mekke-i Mükەرreme’nin bir imamından bahsettiler. Yine öyle bir kuraklık olmuş, yağmur duasına çıkmışlar. Yaşlı, mübarek bir kimse... Elini açmış, bir dua etmiş. Yine gök masmaviymiş, o daha oradayken yağmur başlamış. Allah, peygamberine de verir, sâlih kullarına da verir.

Bir şehirde müftülük yapmış olan bir dostumuz vardı, o anlattı. Bir büyük kuraklık olmuş, pamuk tarlaları kurumaya başlamış. Epey bir sıkıntı, devam eden uzun bir kuraklık olmuş. Demişler ki:

“—Müftü Efendi, bir yağmur duasına çıksak...”

“—Çıkalım!” demiş.

Yağmur duası var, *Salâtü’l-İstiskâ* denir. İslâm da yağmur için duaya çıkmak var. “Çıkalım!” demiş. Cumartesi günü yağmur duasına çıkmak üzere, çevre kasabalara haber salmışlar.

Cumartesi sabahı olmuş, Müftü efendinin yardımcılarından biri gelmiş:

“—Hocam! Biz minibüslerle ahaliyi topladık, yağmur duası yapacağız diye koca meydana davet ettik. Her kasabadan yığınla insan geliyor ama, örfî idareden izin almadık, şimdi ne olacak?”

Müftü Efendi arabaya atlamış, dosdoğru bölgenin örfî idare komutanı olan paşanın yanına gitmiş. Tabi il müftüsü gelince, paşa “Buyurun!” diye içeriye almış.

“—Paşam!” Ahali toplandı, siz bizim bölgemizin hâkimisiniz. Milleti yağmur duasına çağırdık, herkes sizi bekliyor; buyurun, sizi almaya geldim!” demiş.

Kurnaz, akıllı müftü! “İzin almadım, kusura bakmayın!” demiyor da lafı böyle değiştiriyor. Hatırınızda olsun, böyle bazı kurnazlıklar iyi olur. Tabi Paşa da:

“—Aman Hocam! İşim, gücüm var. Hadi benim yerime vekâleten sen oraya git, ben burada işlerimi yapayım, randevularım var.” demiş.

Zaten onun maksadı o; yürümüştü, gitmiş.

İkinci mesele;

“—Yirminci Yüzyıl’da yağmur duası mı olurmuş?” diye gazeteler hafta boyu tenkit etmişler.

Niye olmasın? İlim mi mâni? Yok! Niye olmasın? Yirminci yüzyılda yağmur duası mı olur?

Her zaman olur! Dünyanın yaratıldığı zamandan, biteceği zamana kadar her zaman yağmur

duası olur. Kul her zaman Rabbine dua eder, şaşkın adam! Niye olmasın?

“—Yirminci Yüzyıl’da olmaz.”

“—Pekiyi, buyur yağmuru sen yağdır o zaman! Gücün yetiyor mu?”

Yetmiyor. O zaman Allah’a dua et!

Hık mık! İçinde bir şey var ama ne olduğunu söyleyemiyor. İnancı yok. “Yağmur duasından bir şey olur mu?” diyor. İçinde “Olmaz!” kanaati var.

Bütün hafta boyu yazmışlar çizmişler; “Olmaz böyle şey!” diye müftüyü tenkit etmişler, veryansın etmişler. Müftü Efendi bunu bana kendisi anlatıyor:

“Neyse, Paşa’nın izin işini öylece hallettik. Geldik dua edeceğiz. Elimi kaldırdım, şöyle dua ettim:

‘—Yâ Rabbi! Ben senin kusurlu, yüzü kara bir kulunum! Muhakkak ki eksiğim, kabahatim çoktur. Ama sen duaları kabul edicisin. Üstelik bir hafta boyunca bu edepsizler gazetelerde yazdılar, çizdiler, Yirminci Yüzyıl’da yağmur duası olur muymuş dediler. Yâ Rabbi! Bu dinsizlerin, imansızların karşısında beni mahcup etme!’ dedim.

Ortalık berraktı, gökyüzü masmaviydi. Bir bulut geldi, şakır şakır bir yağmur yağdı.” diyor.

Allah duaları kabul eder. Allah vardır, vaadi haktır, duaları kabul eder, kullarına lütfeder, günahkârın günahını affeder, yüzümüzün karasına bakmaz.

Eğer Allah-u Teâlâ bizim yüzümüzün karasına bakacak olsaydı başımıza taş yağardı. Mahvolurduk. Ama affediyor, mühlet veriyor. “Tevbe etsinler!” diye fırsat veriyor.

Onun için, Rabbimiz bize akıl fikir ihsan etsin de, o fırsatları değerlendirip huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmayı becerelim! Bu iş, onun tevfiğini refik etmesiyle olursa olur. Sevdiği işleri yapalım, huzuruna sevdiği kul olarak varalım, inşallah...

e. Kızdığın Zaman Allah'ı Zikret!

Beşinci hadis-i şerif:¹⁰

يَقُولُ اللَّهُ ابْنَ آدَمَ إِذْ كُرِنِي حِينَ تَغَضَبُ أَذْكَرَكَ
حِينَ أَغَضَبُ وَلَا أَمْحَقَكَ فِيمَنْ أَمْحَقُ

(ابن شاهين عن ابن عباس وفيه عثمان بن عطاء الخراساني ضعفه)

RE. 514/5 (*Yekülü'llâhu'bne âdeme, ü'zkürnî hîne tağdabü, ezkürke hîne ağdabu; ve lâ emhaku fîmen emhaku.*)

(*Yekülü'llâhu'bne âdeme*) Allah-u Teâlâ Hazretleri der ki: “Ey Âdemoğlu!” diyor. (*Ü'zkürnî hîne tağdabü*) “Kızdığın zaman beni zikret. Sinirlendiğin, kızdığın, gazap ettiğin zaman beni zikret, beni hatırla, beni yâd et! (*Ezkürke hîne ağdabu*) Ben de gazap zamanında seni hatırlayayım, yâd edeyim, zikredeyim. (*Ve lâ emhaku fîmen emhaku*) Ve o zaman mahvettiğim, helâk ettiğim insanlar arasında

¹⁰ Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.124; Ebû İdris Rh.A.ten.

seni helâk etmeyeyim.”

Muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri, “Ben’i zikret!” buyurmuş. Zikir, “Allah, Allah, Allah...” demek veya Esmâü’l-Hüsnâ’dan birisini söylemek suretiyle olur.

Zikir, bir de hatırlamak mânasına gelir. Mesela hatıra olarak bir kimseye mendilini verirsin, buna *tezkâr* derler. “Hatırlatıcı, zikrettirici bir hediye, hediyelik eşya” mânasına. Bir hatırlamak mânasına genel mânası var. Bir de “tekrar tekrar söylemek” mânasına, zikretmek mânası var. İkisi de buraya uygun düşüyor.

Sinirlendin, âsabın bozuldu, gazaplandın, kalktın. “Dur bakalım şimdi patlayacak, bir şey olacak.” diye etraftakiler sana bakıyorlar. O zaman ne yapacaksın?

“–Zikret!”

“–Nasıl zikredeyim?”

“*Lâ ilâhe illa’llâh*” de, “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*” de. “*Allâhümme salli alâ seyyidînâ muhammed*” de, “Allah, Allah” de, “*Yâ Latîf!*” de, “*Yâ Rabbi!*” de... Ne diyeceksen.

Dikkat ederseniz, dedelerimiz örf olarak bize bunu yerleştirmişler. Birisine kızdık mı ne deriz?

“–*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh!*”

Aslında zikrediyoruz ama, biz onu kızgınlıkla karşı tarafı yiyecek gibi söylüyoruz. “Şimdi gelirim kafanı patlatırım.” mânasında

söylüyoruz. Ama dikkat edilirse, “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*” diyoruz.

Demek ki dedelerimiz bize doğru öğretmişler, sinirlendiğimiz zaman netice itibariyle, “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*” demeyi öğretmişler. Biz işin farkında değiliz. İpleri kaçırmışız, ne olduğunu unutmuşuz.

Millet, *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*’ın mânasını bilmiyor. *İn şâallâh* ne demek, mânasını bilmiyor. (*İn şâa’llâh*) “Allah dilerse...” demektir.

“—*İnşaallah*, yarın öğleyin Eminönü’nde camide seninle buluşalım!”

“—Bana doğru söz ver.” diyor.

“—Verdim ya işte!”

“—Ama *inşaallah* diyorsun.”

İn şaallah demeyi, “Belki gelmem.” mânâsında sanıyor. *İn şaallah* demek; “Başıma taş yağmazsa, arabam arıza yapmazsa, ölmez sağ kalırsam, Allah müsaade ederse geleceğim.” demek.

İn şaallah’ın mânasını bilmediği için; “Sağlam söz ver.” diyor.

“—Sağlam söz versem ne olacak? Sağlam söz veririm, yolda bir trafik hadisesi olur; polis alır götürür, akşama kadar çıkamam. Bu elimde olan bir şey değil ki. Benim ertesi gün Eminönü’ne gelebilmem için, her şeye gücümün yetmesi gerekir. Benim her şeye gücüm yetmiyor ki. Ben Allah’ın âciz bir kuluyum. Nice nice mânileri atlayarak, Allah nasib ederse gelirim. Onun için

inşaallah demem gerekiyor.”

Millet onun farkında değil. *İnşaallah*'ın mânasını bilmiyor. *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh*'ın mânasını bilmiyor. *Lâ ilâhe illa'llâh*'ın mânasını bilmiyor.

Bizim akrabalarından birisi vardı. Biraz kızdı mı, “*Lâ ilâhe illa'llâh*” derdi. Kendisini ne güzel alıştırmış, *Lâ ilâhe illa'llâh* diye zikrediyor. Veyahut biraz kızdı mı, “*Allah Allah!*” diyoruz. “Kızacağım, birazdan tepem atacak.” der gibi. Bu durumda karşı taraf hemen çekinir. Ama aslında zikrediyoruz. Demek ki dedelerimiz iyi şeyler öğretmiş. Örf ve âdet olarak güzel şeyler öğretmiş. Bunların şuuruna erelim. Gazaplandığımız zaman Allah'ı zikredeceğiz.

Bir; böyle dille zikretmek, bir de hatırlamak. Allah insanları görüyor. Allah insanları ahirette bu dünyada yaptıklarından dolayı cezalandıracak veya mükâfatlandırarak.

“—Ben şimdi kalkarsam, kızgınlıkla yerdeki koca kayayı alıp da karşıdaki adamın kafasını patlatırsam, onun kafasını delersem, çatlatırsam veya öldürürsem ahirette katil olarak Allah'ın cezasına uğrarım.” diye insanın hatırlaması da gerekiyor.

Veyahut şöyle hatırlaması gerekiyor:

“—Yâ Rabbi! Bu haksızlık yapıyor, görüyorsun. Senin için, sana olan saygımdan, kulluk bağlarımdan dolayı taşkınlık göstermiyorum, sabrediyorum. Sen benim hukukumu koru.”

“—Sinirlendiğiniz zaman Allah'ı anın!” diye

Rabbimiz bize emrediyor.

Peygamber Efendimiz bildiriyor:

“—Ey Âdemoğlu! Gazaplandığın, sinirlendiğin zaman beni zikret ki, ben de gazaplandığım zaman seni zikredeyim; helâk ettiğim kimseler arasında seni helâk etmeyeyim. Sen burada beni dinlersen, benim hatırım için aşırı iş yapmazsan, zulmetmezsen, haksızlık ve gadir yapmazsan; ben de ahirette seni affederim. Helâk ettiğim insanların arasına sokmam. Onlardan ayrı muamele ederim, cennetime sokarım.”

Pratik olarak aklınıza yerleştirin, sinirlendiğimiz zaman zikredeceksiniz. Ya *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*, ya *Lâ ilâhe illa’llâh* yahut *Allah*, yahut *Sübhâna’llâh*, veya *Hasbüna’llâhu ve ni’me’l-vekîl*... Bunların hepsi zikirdir, böyle zikredeceksiniz.

Ama bunu alışılmış bir âdet olarak değil de mânasını düşünerek yaparsanız o zaman Allah sizi ahirette gazabına uğratmayacak, demektir. Gazabına uğratıp helak ettiği insanlar arasında etmeyecek, lütfuna ereceksiniz demektir.

Allah bize kızdığımız zaman, sevdiğimiz zaman, her zaman Rabbimizin rızasını gözetmeyi nasib eylesin... Güzel huylar nasip eylesin, huzuruna vardığımız zaman bize rahmetiyle muamele eylesin... Cennetiyle cemaliyle bizleri müşerref eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea’l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN
10. 07. 1988 - İskenderpaŐa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

